

PROTOKOL SEXUALITY

Protokol sexuality je prohlášení o postoji FOKUSu Vysočina, z.ú, služeb Bludiště, k sexualitě osob s mentálním a kombinovaným postižením. Obsahuje, co zařízení v oblasti vztahů a sexuality prosazuje, upravuje práva a povinnosti zaměstnanců a klientů.

Kvalita života je úzce spjata s uspokojováním základních lidských potřeb, do nich patří i sexualita. *Její plný vývoj závisí na uspokojování základních lidských potřeb, jako jsou: touha po kontaktu, intimitě, emočním vyjádření rozkoše, něhy a lásky.*

Sexualita je významnou součástí lidského života, která vede k pocitu vlastního sebeuvědomění, osobního štěstí a naplnění. Každý člověk je sexuální bytost a má právo na prožití vlastní sexuality. Její projevy se liší podle možností, tužeb a potřeb každého jedince. Vycházíme z toho, že sexualita zahrnuje osobnost, myšlenky, hodnoty, pocity. I to, jak komunikujeme a jak sami sebe vyjadřujeme v našich vztazích s druhými je výrazem naší sexuality..

Přátelské a partnerské vztahy a sexualitu vnímáme jako přirozenou součást života každého člověka. A to bez ohledu na jeho věk, handicap, omezení, či onemocnění.

V oblasti sexuální osvěty mladistvých klientů a klientů omezených ve způsobilosti k právním úkonům spolupracujeme s rodinou nebo zákonnými zástupci či opatrovníky, protože jsme si vědomi jejich nezastupitelné úlohy.

PROČ PROTOKOL

Jsme si vědomi nutnosti sjednocení postupů služeb Bludiště v otázce přístupu k sexualitě lidí s mentálním či kombinovaným postižením.

Protokol sexuality vymezuje práci se sexualitou v rámci nabídky našich služeb. Vymezení práce se sexualitou považujeme za nutné pro bezpečí klientů služeb i pracovníků organizace.

V rámci tématu sexualita se zaměřujeme především na vzdělávání a osvětu, poradenství a intervenci. Informace jsou předávány přístupnou a srozumitelnou formou s ohledem na druh a stupeň postižení našich klientů tak, aby v co největší míře byli schopni tématům porozumět. Pozornost věnujeme i zprostředkování informací rodičům a opatrovníkům.

Každá služba Bludiště má na oblast sexuality zpracovanou kapitolu v operačním manuálu, dopovídající charakteru služby a cílové skupině. Podrobněji je rozpracována v pracovním postupu pro pracovníky pro služby denní stacionář a sociálně terapeutická dílna.

PRÁVA A POVINNOSTI

Zaměstnanec

Zaměstnanec má tato práva:

- a) Účastnit se rozšířené speciální formy vzdělávání k problematice intimních vztahů a sexuality
- b) Odmítnout rozhovor s klientem v oblasti intimních vztahů a sexuality
- c) Právo na respektování osobních hranic klienty i dalšími zaměstnanci.

Zaměstnanec má tyto povinnosti:

- a) Účastnit se základní formy vzdělávání k problematice intimních vztahů a sexuality
- b) Znat a dodržovat protokol v rozsahu závazném pro všechny zaměstnance
- c) Respektovat soukromí a osobní hranice klientů a dalších zaměstnanců
- d) Přístupovat ke všem klientům služeb rovným, nehodnotícím a nediskriminujícím způsobem
- e) Zachovávat důvěrnost sdělených informací: Informace z oblasti sexuality klientů nesmějí být předány mimo zařízení, s výjimkou podezření nebo zjištění sexuálního zneužívání či při udělení souhlasu klienta (např. dojednání konzultace s odborníkem)

Rodič/opatrovník klienta

Rodič/ opatrovník má tato práva:

- a) Seznámit se s protokolem
- b) Na komunikaci - získávat informace z jeho obsahu i aplikace
- c) Právo na informace o klientovi (svém dospívajícím dítěti nebo opatrovanci), a to v rozsahu stanoveném zákonem a projevenou vůlí opatrovance
- d) Účastnit se rozhovoru s klientem, pokud je to v souladu s jeho vůlí
- e) Předávat zaměstnancům podněty, vznášet námitky a podávat stížnosti na způsoby realizace protokolu v rámci poskytovaných služeb.

Rodič/opatrovník má tyto povinnosti:

- a) Respektovat právo klienta (svého dospívajícího dítěte/opatrovance) účastnit se vzdělávacích aktivit a na využití poradenství v oblasti intimních vztahů nebo sexuality
- b) Respektovat osobní hranice a práva na intimitu klienta
- c) Respektovat protokol, kompetence i osobní hranice pracovníků

PRINCIPY PRÁCE

Sexualita a vše co k ní patří, je velmi citlivé téma a je nutno s ním zacházet odpovědně. Při zavádění a plnění protokolu je nutno dodržovat následující principy práce:

Dodržování všech práv – klient má vytvořeny všechny podmínky k uplatnění svých práv, včetně práva podat stížnost. Každý zaměstnanec je povinen stížnost předat nebo zaznamenat dle své kompetence. Posilujeme právní vědomí klientů proti sexuálnímu zneužívání či obtěžování.

Informace – informacemi a otevřeným přístupem k tématu sexuality přispíváme k naplňování práv klientů – právo na svobodu, které vylučuje formy sexuálního donucování nebo nátlaku, právo na systematickou osvětu, vzdělávání a poradenství, právo na objektivní a faktické informace o lidské sexualitě, právo na soukromí a právo na intimitu a důstojné zacházení, právo na prožívání vlastní sexuality.

Individualita – každý je individuální, tím jsou individuální i jeho potřeby. Základem je zjištění potřeb každého klienta a jejich respektování. Důležité je i přizpůsobit komunikaci mezi pracovníkem a klientem jeho věku, možnostem a míře porozumění.

Anonymita – klient má právo na anonymitu. Sociální pracovník či jiný pracovník je povinen anonymitu dodržovat. Pracovníci nesmějí intimní záležitosti dále rozebírat, posmívat se či jinak zesměšňovat přání a potřeby klientů.

Zaměstnanci jsou vedeni k dostatečné vnímavosti k signálům sexuálního zneužívání či obtěžování mezi klienty navzájem nebo ze strany jiného zaměstnance. Pracovníci důsledně dbají na hranice a profesionální vztah s klienty.